

ШЛЯХИ КОРЕКЦІЇ ПСИХОМОВЛЕННЕВОГО РОЗВИТКУ У ДІТЕЙ 5-6, 6-7 РОКІВ ЗА ДОПОМОГОЮ ФІЗИЧНИХ ВПРАВ

ЯНА КРЕТ

Запорізький державний університет

Актуальність і необхідність подальшого вивчення проблеми реабілітації дітей-інвалідів пояснюється багатьма причинами.

Генеральна Асамблея ООН прийняла резолюцію про Всесвітню програму дій стосовно інвалідів, передбачену для всіх країн, з метою підготовки останніх до участі в Параолімпійських іграх. Зростає кількість інвалідів з проявами обтяження. Склалася вкрай несприятлива економічна, соціальна й екологічна обстановка, що провокує появу хронічних захворювань, гострий прояв спадкової патології, піднесення рівня травматизму. Через існуючі соціальні та фізичні бар'єри більшість інвалідів позбавлені можливостей реалізації своїх здібностей нарівні з іншими громадянами.

Сучасний психічний стан здоров'я підростаючого покоління загрожує зниженням інтелектуального рівня нації та зростанням захворювань у ХХІ столітті.

Україна - одна з учасниць Параолімпійських ігор. У зв'язку з цим проблема підготовки інвалідів до них, як і постійне залучення до спорту, є надзвичайно актуальною. Це обумовило необхідність переосмислення багатьох питань, зокрема критеріїв відбору дітей-інвалідів до дитячих спортивних шкіл.

У Запорізькому регіоні створено центр інвалідного спорту.

В інтеграції та реабілітації дітей-інвалідів провідна роль належить фізичному вихованню та спорту. Поглиблене вивчення проблеми корекції недоліків рухового

аналізатора у дітей з відхиленням в розвитку сприятиме пошукові нових шляхів їх реабілітації.

Об'єктом нашого дослідження були діти з затримкою психічного й мовленнєвого розвитку віком 5-6, 6-7 років, предметом - їх рухова активність. Дослідження проводилися продовж 1995-1997 років. У них взяло участь 150 дітей, 107 з них - хлопчики, 43 - дівчатка.

На початку і в кінці експерименту аномальні діти проходили лікарський контроль, вихідні дані його враховувалися при комплектуванні груп.

Експериментальні групи аномальних дітей у віці 5-6, 6-7 років займалися за корекційною програмою упродовж року двічі на тиждень по 30 хвилин. Окрім експериментальних занять, з дітьми займалися лікувальною та корегуючою гімнастикою. Заняття включали вправи на вдосконалення психомоторних функцій - загальної й дрібної моторики пальців кисті. Дітям із затримкою психічного й мовленнєвого розвитку пропонували парадоксальну дихальну гімнастику за методикою А.М. Стрельникової (1991). Особливість дихання полягала в наступному: вдих (1-2 сек.), пауза (1 сек.), активних видих через рот (2-4 сек.), пауза (4-6 сек.). Дихальну гімнастику поєднували з оздоровчим бігом при частоті серцевих скорочень 120-140 ударів на хвилину.

Психокорекційна робота з зазначеними групами дітей проводилася в два етапи. На першому з них з обома віковими групами проводили підготовку мовленнєвого апарату, стимулювали потребу в мовленнєвому спілкуванні, розвивали й уточнювали пасивний словник, працювали над корекцією дихання й голосу. Паралельно з цим виконували комплекс фізичних вправ.

Запропонована психокорекційна програма, що передбачала поєднання різних методик, уніфікована автором. Побудована вона на принципі єдності функціональних і морфологічних змін у нормі й патології. Мовленнєві ігри в поєднанні з бігом на місцевості

проводилися в такій послідовності: біг на носках, з високим підняттям колін, широким кроком, з відведенням назад зігнутої в коліні ноги, схрещеним кроком, стрибками в швидкому темпі; повільний, перемінний, човниковий у різноманітних природних умовах. Загальний обсяг ходи й бігу на цей період склав понад сто тисяч кроків.

Оздоровчому бігові передувала лікувальна фізкультура, після нього проводився масаж (всього пророблено 30 серій ЛФК та масажу).

Психокорекція бігом обгрунтована в дослідженнях І.М. Серопегіна (1968), Н.Г. Байкіної (1985), К.В. Дейнеки (1987), автори яких відзначали, що цей вид спорту сприяє гармонізації психофізичних сил, підвищує резерви здоров'я, створює умови для гарного самопочуття, тренує всі види дихання, посилює опір організму стресовим впливам.

Основною формою психокорекції дрібної й загальної моторики рук, пальців, кардіо-респіраторної системи був кондиційний крос, під час якого швидка хода чергувалася з бігом різної швидкості. До його програми включали: біг повільний (10-12 сек.), хода (2-3 сек.), комплекс психофізичного тренування. Біг рівномірний протягом 2-3 сек. виконували почергово з ходою в 1-2 сек. Потім пропонувалося 4-6 серій по 8-12 прискорень з перервами між серіями в 25 кроків, хода 1-2 сек., 4-6 серій по 15-18 повторень вправи "хвиля" з інтервалами між серіями в 15-20 кроків, вправами на гнучкість і розслаблення в русі 2-3 рази, біг повільний 6-8 сек., хода 1-2 сек., 4-6 серій по 15-20 стрибків з перервами між серіями 30-40 сек., повільний біг, вправа "тачка" по 100-150 кроків з безупинною зміною партнерів. Після бігу пропонували вправи на концентрацію уваги.

Дослідження показали, що виконання психокорекційної програми дозволило скоротити термін реабілітації дітей віком 5-6, 6-7 років, інтенсифікувати

психолого-педагогічний процес з даною категорією інвалідів.

of the report to the International Scientific Conference Young Sport Science in Ukraine on the theme: The ways of psychological and speech correction of children's development (aged 5-6, 6-7 years) by means of physical exercises.

Ukraine will participate in Parolimpic Games according to UN General assembly resolution On World Program of Action concerning children-invalids. In Zaporizky region a sport center for children-invalids has been lately created.

The center used a new psychocorrective program worked out and proposed by the author. It is based on the principle of functional and morphological unity of changes in norm and pathology.

The main form of the arm movement and cardio-respiratory psychocorrection was conditional cross during which a quick walking and a running with different speed were changed.

The program allowed to shorten a rehabilitative term and to intensify the psychology-pedagogical term and to intensify the psychology-pedagogical process.

ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ СТАН ЦЕНТРАЛЬНОЇ НЕРВОВОЇ СИСТЕМИ У ГЛУХИХ ДІТЕЙ 9-10 РОКІВ

ІРИНА ГРИБОВСЬКА

Львівський державний інститут фізичної культури

За даними ВООЗ кількість дітей, які страждають глухотою не зменшується, а подвоюється через кожні 15-20 років. Сурдопедагогіка вважає глуху дитину повноцінною